

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Negyed évre . . .	2 . . . 50	Negyed évre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **Uj. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A borhamisítók.

A kereskedelmi és iparkamarák javarésze azzal a kérelemmel fordult a pénzügyminiszterhez, hogy ne vonja el az italmérési engedélyt azoktól, kiket a közig. hatóságok mesterséges bor forgalomba hozatala, de nem előállítására miatt ítélték el.

A pénzügyminiszter a napokban válaszolt a kamarának erre a feliratára, kijelentvén, hogy kérelmüket nem teljesítheti, mert a borkereskedők a bor bevásárlásánál szakértelmükkel fogva és az aránylag csekély költséggel járó vegyi vizsgálat által könnyebben ellenőrizhetik, mint a fogyasztók, hogy hamisított-e vagy sem a bor. Ennélfogva azoktól, a kik hamis bor forgalomba hozatala miatt jogerősen elítéltek, az italmérési engedélyt jövőben is megvonja.

Jogos és igazságos határozat, mert ami elég nyomorult, hogy embertársát hamis borral mérgezi, megérdemli a büntetést.

S ha már preventív intézkedéssel a borhamisítást lehetetlenné tenni nem lehet, amíg a technika, vagy vegyészet nem talál fei olyan módot, olyan szert, mellyel hosszabb eljárás mellőzésével azonnal bebizonyítható a hamis bor, addig hadd terhelje a felelősség a borkereskedőt is.

Igaz, hogy gondoskodott a törvény a lehetőség határain belül a módokról is, melyekkel a borhamisítás megakadályozható.

Felállította a borellenőrző bizottságot — vármegyei urakból, de hogy működnek-e vagy nem, avval senki sem törődik.

Dicsőséges vármegye, mikor mulik el már a te országod.

Pedig ha ezek az urak néha-néha betekintenek egy-egy korcsmáros ur söntösébe, láthatnának nagyobb ügyészetet. S ha egy-egy tetemes borvásárlásnál odahatnánk, hogy a borkereskedő vizsgálta a bort, sok hamis bortól menekülnénk.

Mert az bizonyos, hogy bármennyire lebeg Damokles kardjaként a törvény a borkereskedő felett, még sem fogja vizsgálat alá vettetni a bort, mert ez neki felesleges kiadás, míg rákényszerítve nincs.

A közönség pedig iszik ma is, holnap is hamis bort, mindaddig, míg a borellenőrző bizottság teljesíti kötelességét.

Hanem aztán a kereskedelmi kamarák eljárása kissé különös. Hiszen ezek éppen arra vannak hivatva, hogy a magyar termékek a gyanúsítástól megóvassanak s hogy a magyar termékekkel kereskedők integritását — védje.

Hát aztán lehet-e védeni a hamis borral kereskedőt, vagy talán oly ártatlanok azok az urak, hogy ők igazán nem tudnak arról, hogy hamis bort vásárolnak?

Ha nem ért hozzá, ne kereskedjék vele, spekuláljon ócska vassal, ez nem káros az egészségre.

Miért van olaszbor behozatalunk s miért annyi? Azért, mert rossz a hírünk, tönkre tette Engel ur.

Nos hát ezeket az Engel urakat éppen a kereskedelmi kamarának kell üldözni s nem védelmezni.

P. F.

Középiszkolai tanárok.

Sajátságos jelenség, hogy az iskola és társadalom között a kívánatos összhang nincsen meg. E tekintetben nem fejlődést, hanem visszaesést tapasztalhatunk. Bizonyos mohósággal olvassa a közönség azokat a híreket, melyek az iskolai élet visszasságáról néha-néha kiszivárognak s valami kevesen akadnak a szülők közül olyanok, akik nem gyermekeiknek, hanem az iskolának kelnek védelmére.

Ezuttal nem kutatjuk ennek a nem éppen barátságos viszonynak az okát. Konstatáljuk, hogy így van, s konstatáljuk azt is, hogy rosszul van így. Hasznát nem látja sem a társadalom, sem az iskola, kárát pedig mindkettő vallja. A magyar középiszkolák tanárai megérdemelnék, hogy nagyobb tisztesség adassék meg nekik, hogy műkö-

félre nem dobta őket . . . Sőt még ekkor sem. Példás esettel bizonyítom.

Szabó József bátyánknak, Debreczen város nyugalmazott főszámvevőjének, szinte az újságíró toll, kalamáris, papiros, olló volt az első szerelme. Sok-sok esztendőkön át lelke eszményeivel, szíve melegségével tápiálta ezt az első szerelmet, de azután szakított vele és sok-sok esztendőn keresztül a debreczeni republikánus volt finanszminisztere, főszámvevője, midőn pedig az Ur jóvoltából-e közpályán is magaskort érvén, nyugalomba vonult, ime mi történik?

Óreg Józsi bátyánkban felbuzdult a rég visszafojtott virtus és biz'Isten visszatért az első szerelméhez, lapszerkesztő lett megint, sőt a szépet a hasznossal akarván egyesíteni: lapkiadó is lett egyszemélyben.

Józsi bátyánk Bartfán jelentet meg egy heti lapot „Bartfafürdő” czimen. A fürdői érdeket szolgálja ezen lap, mely oly eleven és érdekes és oly kitűnően van szerkesztve, hogy a felelős szerkesztő a saját villájából, a bartfa-fürdői Margit-villából szerkeszti? . . . Vajon hány magyar lapról hány magyar szerkesztőről jegyezhetnénk ezt fel, amit

Beteg az én kis galambom.

Hallgasson el minden, minden,
 Madár se daloljon!
 Boruljon el az égbolt is,
 Csillag se ragyogjon;
 Merüljön el bubánatba
 Minden e világon
 Beteg az én kis galambom,
 Drága gyöngyvirágom . . .

Szellő, szellő, gyenge szellő
 Sugd meg a madárnak,
 Meséld el a patak partján
 Minden kis virágnak,
 Mondd el minden falevélnék
 A szomorúságom:
 Beteg az én kis galambom,
 Drága gyöngyvirágom . . .

Papp János.

Innét-onnét.

(Ajánlva öreg Szabó József urnak, a „Bartfa Fürdő” újság szerkesztőjének.)

(Az első szerelem.)

Kedveseim, ne valami csapodár történetet várjatok tőlem. Sem valami dalokat a szép poéta lányhoz vagy lányról, mely dalokból Szebenyei Józsa egész kötetre valót szedegtetett össze . . . Egy öreg urnak az első szerelmét fogom leleplezni. Valami csintalan fekete szemekre ne gondoljatok, sem a hollófekete selyemfürtök leírását ne várjatok tőlem, kezdek már én kikopni az ilyen ifju sziveket dobogató édes, bohó hangulatokból . . . Hatalmas torqu tintatartóról, tinta marta írótolról és rozsdás, nyikorgó, csonka-bonka ollóról fogok regélni, mert a szóban forgó első szerelemnek ezek a bosszorkányos tárgyai . . . Ti persze kedveseim, különösen ti borzas fürtű lányok, nem hiszitek, hogy ilyen butaságokba is lehetne valaki szerelmes. Pedig az irónak, az újságíró embernek a fehérpapirossal együtt ez az első, legigazabb szerelme. Ezek nem is válnak hozzá hűtlenné, amíg gavalérjok

désüknek ne csak itt-ott nyilatkozó s tulzott szinekkel festett arnyoldalait kísérje figyelemmel a társadalom, hanem méltányolja érdemes munkásságukat is. Valahányszor a nemzett jövőndő felvirágzásáról működéséről van szó, minduntalan a művelt közép-osztályt emlegetik, már pedig ennek a művelt középosztálynak a szellemi vezetője, nevelője: a középiskolai tanár. Arról vitatkozhatunk, hogy minő a tanítás rendszere, de azt el kell ismernünk, hogy bárminő legyen is a rendszer, a tanáron mulik minden. A tanár lelkiismeretes munkája a legmesszebb kiható s eredményeiben a legáldásosabb. A tanárnak a munkáját kellene a szülői háznak legbuzgóbban támogatnia, mert soha semmi sem boszulja meg magát annyira, mint a középiskolával s a tanárok működésével szemben tanusított közöny.

Az ifjuság akkor keresi fel a középiskolát, mikor a jelleme leginkább formálható, nyolcz esztendő sok ifjunal éppen elég arra, hogy egyenisége határozott körvonalalval kidomborodjék. Ez alatt a nyolcz év alatt a középiskolai tanár a gyermekifju lelki vezetője; tőle kell tanulnia a tudás szeretetét, a nemesebb eszmékért való lelkesedést, a lajhoz, a hazához való ragaszkodást, benne kell látnia az emberszeretet és igazságérzet megtestesülését. Ez alatt a nyolcz év alatt fejlődik testileg és szellemileg annyira, hogy neki mehet a nagyobb küzdelmeknek, melyek reá ott várnak, hol a kiszabott és rendeletekkel biztosított kötelességet a kötelességerzetnek kell fölvaltania. Ez alatt a nyolcz év alatt kell megszereznie azokat az eszközöket is, amelyek az élet küzdelmében fegyverekké válnak és diadalra segítik őt. Ezért kell fajó érzéssel gondolnunk arra a barátságatlan viszonyra, mely a társadalom és a középiskola között, mint munkát bémító és sikert kétségessé tevő akadály fennáll.

Elsmerjük kétségesen, hogy a mi oktatásügyi viszonyaink között a tanárok ne-

itt mellékesen Józsi bátyánkról, szerkesztő kollegánkról feljegyeztünk . . .

Egyébként a főbb itt az első szerelem kérdése. Ime, Józsi bátyánk öreg legény korában visszatért hozza . . . Ujból ír es nyír . . . A poros Debrecenből kartársi szeretettel köszöntöm a tölgyfa lombérdős Bártfa-fürdő független hetilapjának az érdemes szerkesztőjét, a ki hetven s néhány esztendőjével — Falk Miksát nem számítva a játéka, a ki utóvoegre mégis német redaktor — nesztora a magyar újságíróknak. És mint a „Bártfa Fürdő” irányezikjéből látom a kedves öreg bajtársamnak a néhai bünös Tisza Kálmánon kipróbált hegyes, eles tolla nem tompult el es ma is az elevenébe szur, ha nem ugyan az országos de a Bártfa fürdői bajoknak. Kivánom, hogy kedves öreg kartársam még számos fürdő zési időszakon at forgassa jó kedéllyel, jó egészségben a tollat és az ollót.

Az első szerelmében, melyhez aggkorában tért vissza, ne csalódjon soha, sőt midőn a bártfai szép fürdőző menyecskeknek udvarol olykor-olykor azok minden tekintetben felejték el, hogy bátyámnak lelepleztem a hetven s néhány esztendőjét és bátyám pedig semmilyen körülmények között ne érezze egy ifju segédszerkesztőnek a szükségességét . . . A „Bártfa Fürdő” heti újság pedig mind szerkesztést, mind a kiadást illetőleg sikeresen gyömölesözzön.

Debreczen, 1902. július 7.

nemes Portörő Kelemen.

velő mánkásságának egy másik nagy akadálya is van: az osztályok tulzsufoltsága, de erős meggyőződésünk az, hogy a bajnak ez csak kisebbik fele. Magyarázata is van: a középiskolák ma divatban vannak, minthogy mindent a divat szabályoz. Hasztalan panasolja fel minden évben a középiskola, hogy sok oda nem való anyag kerül a kebelébe, az aramlás megvan és szüntelenül fokozódik es evvel fokozódik a középiskolai tanárok munkája is. Ezért van hogy a panasz, mely a középiskolák ellen itt ott felmerül, nem mindig jogosult, az elismerésből pedig kevés, nagyon kevés jut ki. Pedig a siker szokta a munkálkodó erőt táplálni, a sikertelenség pedig szárnyát szegi gyakran a legszebb, legnemesebb törekvéseknek is.

Vajha eljönne az idő, mikor a magyar nemzet ifjuságának a nevelése nem volna csak czifra szólam ünnepies beszédekben, de válnekegétő, sürgős kérdésévé az egész társadalomnak! A középiskolai tanároknak pedig ne volna semmi oka arra, hogy sorsával elégedetlen legyen; válnekegétő hivatása örömmel es végtelen lelkesedéssel teljesítendő hivatássá, mer e nélkül a tanító sem egyéb, mint mesterember, vagy rovatozott lapokat gépiesen teleírkáló pedagógia hivatalnok.

G. M.

Pallavicini örgróf ur kérdése Amerikában.

Kováts Kálmán amerikai lapjából olvassuk ezen jellemző esetet:

A mult heten Newyorkba érkező Kronprinz Wilhelm nevű gőzhajóval egy Pallavicini Hippolit nevű örgróf érkezett Amerika földjére, a ki ide gazdag feleséget jött keresni. Lehet, hogy talál is, mert hiszen a grófi ezimer es rang itt sem éppen megvetendő portéka.

Az ő maganügyeihez azonban semmi közünk, amde azokhoz a nyilatkozatokhoz, melyeket az angol lapok szerint a tisztelt örgróf ur megköczkáztatott, mint a magyar mágnásvilágot mélyen sértő jellemzéshez, már igenis van; mert azok megerősítik itt azt a balhítet, a melyet az amerikai nép táplál a mi mágnásainkról s a melyeket par év előtt még Newyork egyik tegtekintélye ebb lépja is ugy reprodukált, hogy egy képen eke elé fogva rajzolta le a tót parasztot, a magyar urat pedig korbáccsal a kezében ugy mutatta be, mint a ki ezt ütlegekkel üzi dologra . . . Mert az örgróf ur szóról-szóra ezeket mondta az angol lapok szerint:

„Szeretem ezt az országot, mely a jövőnek állama s én elkövetek minden lehetőt, hogy barátaimat az Egyesült-Államok meglátogatására birjam, mert csakis itt tanulhatja meg az ember, mikép válhat a társadalom hasznos tagjává. Magam részéről már nem bírok többé gyönyörűséget találni abban, hogy monoklival a szemem a klubokban üljek es eletemnek legszebb idejét a kártyasztalnál üssem agyon.”

Lehet, hogy az örgróf ur önmaga tényleg így élte le eddig életét, a mint azt ő itt bemutatta. Csakhogy e mellé meg kellett volna jegyeznie azt is, hogy a mig ő tulajdonképpen nem is magyar gróf — mert a magyar alkotmány örgrókokat nem ismer — hanem csak olyan valaki, a kinek olasz eredetű örgrófságát hazánkban is elismerte a magyar király, addig másrészt számtalan gróf es báró van hazánkban, a ki részben mint gyáros, részben mint közéleti ember

vagy diplomata, részben pedig mint példás szorgalmu nemzetgazdász nagyon is kiérdemli munkálkodásával, szorgalmával es tevékenységével azt a mindennapi kenyeret, a mit megeszik.

Az igazi magyar grófnak tehát nem szükséges Amerikába jönni, hogy dolgozni csak itt tanuljon meg, mert arra otthon is van elég alkalma, ahol nem egy Zichy, Andrassy, Eszterházy, Károlyi, Dessewffy, Selénszky stb. stb. érvényesül mint gyáros iparos, vagy nemzet gazdász, hanem főuraink közül egész légió dolgozik hazája es nemzet kultúrájának fejlesztéséért.

Miért kérkedik tehát ez az olasz eredetű örgróf itt azzal, hogy ő különb ember am, mint a többi mágnás. A Pallaviciniek soha se voltak különbek a magyar mágnásoknál, tehát ma sem azok sehol. Amazok nevét óriás részben aranybetűkkel írta föl lapjaira a magyar történelem, de ezekről csak azt tuduk, hogy hazánk egyik legválságosabb korszakában közülök vállalkozott egyik örgróf arra a csunya szerepre, hogy Castalidoval egyetemben legyilkolja a magyar nemzet egyik legnagyobb es akkor szinte providencialis nagysagu államférfiát: Martinuzzi Györgyöt.

Tehát ne kerkedjék itt az örgróf ur, mert Istennek hála, Magyarország elég szegény oly mágnásokban, a kik a löversenyeken, meg a kártya-asztaloknál keresik az élet hivatást, mig ellenben igen gazdag az olyanokban, a kik régen tudatára ébredtek már annak, hogy munka nélkül csak szegyen az élet, es így nem is igen szaladoznak semmifele gazdag leány nagy vagyona után idegen földeken.

Ugyancsak a „Magyarok Csillaga”-nak egy következő számában olvasunk az örgrófra vonatkozólag egy nem kevesbé érdekes hirt, mely bizonyítja, hogy sikeres volt az örgróf utazása; mert ime:

Pallavicini örgróf, a ki azzal lépett Amerika földjére, hogy lefordta a magyar nemességet, a mivel ez az örgróf szerint, irtózik a komoly munkától es idejét a klubokban a kártya asztal körül öli meg, Pallavicini örgróf már is halászott magának egy gazdag amerikai menyasszonyt, Porter Cornél, Porter tengernagy unokaja személyében. Az örgróf ur választása elég jó, mert a kisasszony szép is, gazdag is, meg művelt is, tehát az örgróf ur gazdag lesz utánna. Most már csak arra vagyunk kíváncsiak, vajjon a munkaszerető örgróf feleségének pénzével üzleti vállalatokba fog-e bocsátkozni? Mi azt hisszük, — hogy az, akinek pénze van, máskép gondolkozik mint az, a kinek nincsen. Az örgróf viselkedése igazat fog adni nekünk. Meglássátok!

Presbyteri gyűlés.

A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma f. hó 6 án délelőtt a szokott helyen ülést tartott, melyen a tagok igen szép számmal jelentek meg. Az elnöki tisztet Kiss Albert lelkész es Simonffy Imrefőgondnok töltötték be. Legfontosabb tárgy a tanítók es tanítónök választása volt, melynek megejtése előtt apróbb ügyeket intéztek el. Így nevezetesen: dr. Jaszai Viktor levelét, melyben tanárra választását megköszöni s a meghívást elfogadja — áteszik az egyházkerülethez. Tudomásul vették a pénztári hivatal jelentését arra nézve, hogy az üresedésben levő lelkézi állomás után járó bordeputátom felerészét a várostól átvették s a megválsztando lelkész javára letétbe helyezték.

Kovács József ügyvéd 10. Kalászi Kálmán 20 koronát adományozott az egyházi tisztviselők nyugdíjintézete javára. Az adományozóknak köszönetet mond a presbyterium

A pénztári hivatal jelenti, hogy a K. Tóth—Simonffy alapítvány a kamatokból kiegészített sőt már az alap 2050 korona 50 fillerre növekedett. Hogy mimódon kezeltessek az alap, arra nézve a gazdasági bizottság véleményét kéri a presbyterium.

Ókrós István és Csurka István tanítók megfeleltek a f. évi 351 sz. presbyteri végzést az egyházmegyéhez. Most Dávidházi János esperes az ügyre vonatkozó iratok megküldését kéri. Kiadták véleményezés végett az iskolaszékeknek.

Davidházi János esperes a b.-somi egyház megkeresése folytán arra kéri az egyháztanácsot, hogy Szécsényi István tanítótól b.-somi működése idejéből fenmaradt 103 korona 28 fillér árterti költséget az egyház vegyen be. A presbyterium nem tartja magát illetékesnek magán természetű adósság behajtására.

Az egyházi számvévi állásra szeptember 6-iki lejárattal pályázatot hirdetnek.

Tudomásul vettek Szinay Gyula gazd. biz. elnöknek azon jelentését, hogy az adóform czéljéből egyházunktól kért adóstatistikai munkálattal elkészítette s főt. püspök urhoz betejesztette.

A szepesi 64 1/2 nyílas föld hasznosítására végezt f. hó 3-án árverést tartottak, mikor is Kenyeres Karoly évi 14,220 korona hasznobért ígért. A gazdasági bizottság kéri, hogy Kenyeresrel a szerződés megkötésük, mit a presbyterium el is rendel.

Következett a tanító választás. Somogyi Pál főjegyző olvassa fel az iskolaszék előterjesztését és ajánlatát, melyet már lapunk szombati számában ismertettünk.

Az egyháztanács magáévá tette az iskolaszék javaslatát s a jelöltek közül megválasztották: a Csapókerthe Papp Ignácot egyhangulag, az ispotályi leányiskolához: Szathmari Juliat szintén egyhangulag, a Csonka-utcai 1. iskolához: Tóth Erzsébet 43 szavazattal, Őri Mária 18, Kiss Julia 11, Szabó Etelka 3, és Csurka Julia 1 szavazata ellenebe.

Legerősebb volt a küzdelem a Pacsirta-utcai fiutalótság betöltésénél. — Az első szavazás alkalmával Konióssi Imre 18, Háló Sándor 36, Tordai Gábor 19, Hatvani József 4, Boldizsár Zsigmond 1 szavazatot nyert. Tordai és Háló között új választás volt, a melynek az lett az eredménye, hogy Háló Sándor 41 szóval, Tordai 37 szavazata ellenében, a Pacsirta-utcai fiutalóshoz rendes tanítóvá választották.

A Kantor-tanítói állásra vonatkozó iskolaszéki javaslatot szintén elfogadja az egyháztanács. A f. hó 16-án d. ul 4 órákor tartandó próba orgonázásra Alföldi Bélát, Veress Vilmost Kremán Samuelt, Papp Imrét, újvárosi Kovács Mihályt, Horváth Lajost, debreczeni Kovács Mihályt és Ráczai Árpádot felhívják. Zene szakértőkül felkérlik Mitrovics Gyulát, dr. Ujfalusi Józsefet, Márton Imrét, Mácsay Sandort, P Nagy Zoltánt és a két énekvezert.

A gyűlés 1 órákor ért véget.

A „Tarka Szinpad“ Debreczenben.

Budapest kedvencei a „Tarka Szinpad“ széptehetű művészei vidéki körutjukban tegnapelőtt érkeztek hozzánk és szombat este mutatkoztak be a debreczeni közönség előtt, mely szeretettel fogadta a

jeles társulatot. A fiatal magyar írók legkiválóbbjainak apró szerzeményei kerültek színre az eddigi két előadáson s a nézőtér alig győzte tapssal a magyar „Überbrette“ megteremtőinek nagyszerű bemutatóját. Bajos dolog egyes számokról, még bajosabb a gárda egyes tagjairól bírálatot mondani. Tökéletes a mit produkálnak és befejezett művészet, a miben gyönyörködünk.

Ha részletezni kívánjuk a mondani valókat Kornai Bertáról, a „Tarka Szinpad“ baba-primadonnájáról kell első helyen szólnunk. Másodéves színinövendék, de olyan a ki kinőtt az iskola falaiból. Szép jövő előtt áll s a ki „Van-e tehetségem?“ „Forgalmi akadály“ és egyéb apróságaival valóssággal lázba ejtette Debreczen is. J. Vársárhelyi Vilma és Véghelyi Angela arattak Kornain kívül igazi, nagy sikereket.

Baumann Károly a társulat kitünő komikus Gyárfás, Ványi Márton, s a „Tarka Szinpad“ többi kiváló művészeivel együtt tegnap is sok tapsot kapott. Élvezetes, gyönyörűséges esték voltak eddigi előadásai s a közönség meleg elismerése legszebb dicsérete a „Tarka Szinpad“ érdemeinek.

A „Tarka Szinpad“ ma tartja harmadik előadását, mely kivételkép már nyolcz órákor kezdődik. Különös érdekességet kölcsönöz a mai estnek, hogy a 39-ik gyalogezred zenekara is közreműködik Donáth Lajos, a „Magyar Színház“ neves karmesterje az ismert, jeles zeneszerző vezetésével. A mai előadás teljesen új műsora méltán megérdemli a közönség érdeklődését. Az igazgatóság változatos, szép programot állított egybe. Színre kerül ezuttal Herczeg Ferencz — Budapest nagy hatással adott „A főpróba“ című szinpad-i tréfája is, melynek szinpad-i előkészületei teljes két napot vettek igénybe. Érdekes pontja tovább a műsornak Rudnyanszky Gyula „A mama kedvence“ című magánjelenete, melyet Iványi Antal, a „Tarka szinpad“ kiváló művésze fog előadni.

A Tarka szinpad még három este játszik Debreczenben, de ezuttal nem a Bikában, hanem az „Angol Királynő“ kerthelyiségében.

A braganzai herczeg

londoni anzikszkártyája.

A szép arcú braganzai herczeg most London városában ugyancsak sóvárogva gondolhat vissza Magyarországra. Itt bezzeg nem vesznek olyan komolyan minden csekélységet a hatóságok, sőt itt Magyarországon Justitia istenasszony is az ilyen nagy urak kedzéért kötötte be zsebkendővel a szemét, hogy ne lássa meg, amit jobb nem látni.

Az ugynevezott „élet“-be Debreczenben vezették be a braganzai herczegét. Tizenkét-husz éves hadnagyocská volt, pelyhedző bajszu, ábrándos szemü, szöke gyerek.

De akkor még nagyon szűkre fogták a pórázát és a zsebpénzét sem főherczegi méretekben szabta meg fenséges papája. De volt a fiatal herczegnek egy dús gazdag n. váradi földbirtokos barátja, aki lojális készséggel tartotta a hátát, hogy azon ugorják a zajló élet kellő közepébe.

A földbirtokos nagy tennisz pártikat rendezett, amelyekre a főherczegen kívül hivatalos volt egy-egy csinosabb művész is, de abból a fajtából való, amelyik nagyobb szerepeit nem a szinpadon szokta eljátszani. Hogy az ilyen tennisz-pártiknak mi volt a vége, azt nem tudjuk. De tény az hogy másnap a művész dicsékekéde mu-

tozott barátóinak egy szép gyémánt gyűrűt, amivel a herczeg jutalmazta meg — a tennisz-játékáért.

Azóta nagyot haladt e téren. Körülbelül akkorát, mint amennyi távolság egy deli huszár és egy — bagózó matrózfiu közt van.

A herczeg még Londonban is fenntartotta az összeköttetést magyarországi barátáival, főleg a debreczeniekkel és nagyváradiakkal a kiknek sűrűn küld egy-egy vidám anzikszkártyát.

A legutolsó ilyen képes levelezőlapot jun. 27-ikén kapta egy debreczeni barátja.

Az anzikszkártyát, mely a Buckingham palotát ábrázolja, június 23-ikán, tehát a nagy skandalumot megelőző napon adta fel a postabélyeg tanúsága szerint Ferencz József herczeg. Németül van írva e néhány sor rája:

Mein Leibster ! . . .

Seit zwei Tagen bummle ich hier in dem teuflisch schmierigen London. Von Nebel keine Spur, dagegen überall die schönsten Ladys, die Dich grüssen und küsse lassen

Good by!

Braganza.

A vidám német anzikszkártya magyar szövege a következő:

Kedvdsem!

Két nap óta itt tekergek ebben az ördögös piszkos Londonban. Ködnek semmi nyoma, ellenben mindenütt a legszebb ladyk, a kik csókjukat és üdvözlötüket küldik nekem.

Good by!

Braganza.

Igy humorizált a mindig pajzán herczeg a botrány előtti napon. Most aztán egy ideig nem igen fog képes levelezőlapozni a szegény Braganza, legalább nem hiszük, hogy valami nagy kedve volna hozzá.

NAPI HIREK.

József főherczeg Debreczenben.

Illusztris vendége lesz e hó 11-én szombaton Debreczen várossának. Az uralkodó család legmagyarabb tagja: József főherczeg érkezik hozzánk s valószínűleg két napot tölt Debreczenben.

Kaffka Ignác tábornok szombaton reggel kapta József főherczegtől az értesítést, hogy a főherczeg e hó 11-én Debreczenbe érkezik, a midőn szemlét fog tartani a helybeli honvédszolgálat és huszárezred fölött. Kaffka tábornok a levél vétele után nyomban intézkedett, hogy a főherczeg megérkezésére a Bika szállodában készen álljon rendes, megszokott lakása.

A főherczeg itt időzésének programja egyelőre még nincs megállapítva, annyi bizonyos csak, hogy, a szemle e hó 11-én szombaton lesz mert 12-én honvédeink már az ezredössz-pontosító gyakorlatokra mennek.

Az adókiivetés Debreczenben.

Faust Elek pénzügyigazgató szombaton jelentette a város közigazgatási bizottságnak, hogy az I., II-ed és IV-ed osztályu keresetadó kiivetése befejeztetett s a lajstromok előírás végett a városi adóhivatalnak megküldettek. A pénzügyigazgató jelentette továbbá azt is, hogy a ház általános jövedelmi pótladó kiivetését az általános házbéradó ügyében hozandó másodfokú erdemleges határozattól feltételezetten felfüggesztette.

A pallagi vasut kiépítése.

A miniszter óhajtatásának eleget teendő, a városi tanács Puky Gyula főispán elnöklése alatt értekezletet tartott tegnap d. e. a pallagi vasut kiépítése tárgyában. Az értekezlet nem foglalkozott az ügy részleteivel, sőt még a módzataival sem, csupán megbízást adott Vecsey Imre tb. főjegyzőnek arra nézve, hogy az idevágó tervet készítse elő egy közeli tanácsülés tárgyául. Több alternativa mutatkozik ugyanis a kiépítésre vonatkozólag. Az egyik szerint a Józsa-kerti magállóból indulna ki Vecsey Imre erre vonatkozólag fog konkrét javaslatot a tanács elé terjeszteni.

Születési statisztika.

Debreczenben a múlt hónapban összesen 218 gyermek született a mi ujság számba megy, most több volt a fiu, mint a leány. Fiu ugyanis 119, míg leány 99 született. — Ezek között törvenytelen volt 26. Ugyanczen idő alatt 192 haláleset fordult elő. A halálozásokat tehát a születések 26 esettel mutak felüt.

Tisztujítás H.-Szoboszlón.

H.-Szoboszló város képviselő testületét legközelebb fogja összehívni Rázsó Gyula kir. tanácsos alispán a tisztujítás megejtésére. Mint értesülünk, H.-Szoboszló város tisztikara legnagyobb részben a régi marad. Egyik-másik lényegtelenebb állásban mérkőzések is lesznek. Polgármester ismét Fekete Sándor lesz egyhangulag. Működésével a közönség teljesen meg van elégedve és az öreg ur közbecsülésnek és szeretetre örvend. Egy kevésse conservatív ugyan, de a mai gyors tempóju haladásnál nem árt egy kis mérséklés. Tiszti ügyeszi állásra Hetey Ignác jelenlegi tisztügyészen, a tanácsnoki állásokra Olah Miklós és Vaczi Ferencz eddigi tanácsnokokon kívül más pályázó eddigelé nincs. Egyhangulag lesznek megválasztva. Cseke Gábor adópenztárnok, Jeges Janos arvagám, Sáhgy Ferencz házi pénztári ellenőr, Zakar Sándor és Fehér Gábor árvaszéki ülnökök ellenjelölt nélkül állanak. Megválasztásuk bizonyos. Az alkapitányi állásra Körner Géza eddigi alkapitányon kívül mint hírlík S. Czeglédy János tekintélyes fiatal földbirtokos és Tokay József rendőrkapitányi fogalmazó is fognak pályázni. A házipénztárnoki állásra számos pályázó van, Czeglédy István jelenlegi pénztárnok azonban minden valószínűség szerint nagy többséggel kerül ki a küzdelemből. A városi alorvosi állásra két tekintélyes párttal rendelkező orvos dr. Kiss Sandor és dr. Molnar Gyula pályáznak. Minden valószínű-

ség szerint azonban dr. Molnar lesz megválasztva. A város gazdai állásra Tóth Ferencz és Márton János városi képviselők pályáznak. Mind a kettő népszerű egyén s így erős küzdelmük lesz. Mérnöki állásra jelentkező még nincs. A választás július július vége felé lesz.

Debreczen város egészségügye.

Dr. Sárváry Gyula, Debreczen város tiszti főorvosa Debreczen egészségügyéről a következő jelentését terjesztette — a közigazgatási bizottság ülése elé: „A közegészségi viszonyok június hónapban különösen a kiskorúaknál még kedvezőlenebbek voltak, mint a megelőző hónapban, mert úgy a megbetegedések, mint a halálozások nagyobb számmal fordultak elő. A megbetegedések leginkább az emésztő szervek hirtelen bántalmaiból, különösen a csecsemők bélhurutjából állottak. Heveny ragályos betegségek közül a kanyaró száma emelkedett, míg más fertőző kórokozók száma csökkent. Vörhenyben 4, torokgyíkban 2, hökhurutban 1 haláleset fordult elő.

Házasságok.

Apad a házasságok száma. A múlt hónapban mindössze negyvenöt pár vette fel hímen rózsafüzézeit. Ezek közül 24 pár ev. ref. vallásu, 5 pár róm. kath., 1 pár görög. kath. és 15 pár vegyes vallásu volt.

Tűz a honvédhuszár kaszárnyában.

A Széchényi u. végén elterülő honvédlövassági laktanyában vasárnapra virradó éjjel tűz volt, mely elpusztítással fenyegette az egész laktanyát. A tűz az istálló padlásán, hol nagy mennyiségű szalma volt felhalmozva, keletkezett. Eddig még ismeretlen okból kigyuladt az istálló tetőzete s a tűzörségnek fáradtságos munkát adott a veszély elhárítása s a tűz lokalizálása. — Éjjel 3 órakor jelezték a tűzoltólaktanyán. A távbeszélő a honvéd-huszár kaszárnyába hívta az önkéntes tűzoltó csapatot, mely Publik Ernő h. főparancsnok vezényletével nagy készséggel csakhamar megis jelent a vesznél. Mire a tűzörség megérkezett már teljesen lángban állott az ötven öl hosszú istálló épület, melynek cseréptetőzete gyuladt ki és pedig az eddigi megállapítások szerint az északi oldalon. A tűzoltóság azonnal munkához látott s a kaszárnya legénységével iparkodott a veszedelem elhárításán — Kiveztek az istálló paripáit, s a lángoktól megvadult lovak örült vágatása valóságos harczi színezetet nyújtott a nagy tagas udvarnak. — Óriási erőfeszítéssel sikerült biztonságba helyezni a lóállományt s mikor ezzel készen voltak, akkorfogtak az oltáshoz. A késő éjjeli órák daczára is nagyszámu nézőközönség gyűlt egybe a tűznél. Szél-tében elterjedt a városban a hióba hír, hogy a laktanya épület ég s az emberek százával rohantak kíváncsian a veszedelem szíhelyére. Reggel fél nyoleza sikerült elnyomni az utolsó szikrát, de ekkor már tetőzet majdnem leégett. Oda veszett a padlásan fölhalmozot takarmánykészlet is, melynek értéke a többi kárral együtt ötvenötezern koronára rug. Ez a kár biztosítás révén megtérül a kincstárnak. A tűzvizsgálatot ma

ejtik meg. A vöröskakas okozója — a legbiztosabbnak tetsző hiresztelés szerint — egy tisztiszolga, a ki égő virzsiniával elaludt a padlásra. Ebben az irányban egyébként erélees vizsgálat folyik.

Vizsgálat a piacon.

A mézárszékeket, huscsarnokot és a piacra hozott élelmi czikkeket orvosrendőrileg megvizsgálták. Azt jelentette erről a főorvos, hogy mindenütt mindent rendben találtak.

Vádak egy városi tisztikar ellen.

Hajdu-Szoboszlón az utóbbi hetekben különös dolgok történnek. Névtelen feljelentések érkeznek feles számmal egyik-másik városi tisztviselő ellen, mely feljelentések vádakot tartalmaznának. A hatóság egyebet sem tesz, mint kutatja a névtelen levelek íróját és a feljelentésben foglalt vádakot vizsgálja. A levelíró nem találják, a vádak nem igazak, de azért a hajsza folyik tovább. Legközelebb is Puky Gyula főispánhoz Herczegh Balint városi képviselő aláírásával feljelentés érkezett egy régebben lemondott és egy még most is működő képviselő ellen. A vizsgálat megindítván, Herczeg Balint városi képviselő kijelentette, hogy ő semmiféle feljelentést nem írt, a ki tehát az ő nevében írt, közönséges hamisítást vitt véghez. Ezen állítását igazolta is. A vádakról különben semmit sem tud. Egy körülmény azonban némi megvilágítást hozott a névtelen feljelentések eredetéről. Egy városi képviselő ugyanis az elmúlt napokban a város erdejében alkalmazott erdőőr-től 200 darab fautalványozási bárczát elkért azon czímen, hogy állítólag vadász fegyverébe fojtást készit belőle. A tapasztalatlan és gyanutlan erdő ör a bárczákat odaadta s csak miután felvilágosítást nyert, tudta meg, hogy az illető városi képviselő — egy folytonos szereplést és feltűnést kereső 6—7 holdas kis gazda — utóbbi időben mint szigorú erkölcs bíró a közbecsülésben álló köztisztviselők felett, bíraskodni óhajt s talán majd így a legközelebbi tisztujítás alkalmával valamely kisebbszerű állásba bejut. Az illető városi képviselő eddig még nem nyilatkozott, de azok előtt, a kik őt ismerik, világos, hogy a háta megett egy-két nadragos ember is van, akik szeretnének egy kis anarchiát teremteni Szoboszlón, ha csak rövid időre is. Kíváncsian várjuk a dolgok fejleményét. Megjegyezni óhajtjuk, hogy Szoboszló város mai tisztikarával a közönség minden rendü-rangu tagja meg van elégedve, a jelenlegi tisztviselők között olyan egyén nem ül, a ki a várostól jogtalau előnyöket, hasznokat huzna, vagy a ki hivatalos állásával visszaélne és kötelességét ne teljesitené teljes mértékben, vagy általában a város javait a maga hasznára fordítaná. A jelenlegi közigazgatási rendszer mellett Szoboszlón is lehetnek kisebb rendü szabálytalanságok, ilyenekről azonban valamint visszaélésekről még azok sem tudnak a kiknek hivatásuk az ellenőrző felügyelet. Világos tehát hogy az egész hajsza nem egyéb, mint a zavarosban való halászás. — Czélt

azonban nem lehet vele elérni, mert Szoboszló város közönsége az ilyen dolgokkal nem szokott foglalkozni, de ha egyszer bele kell mennie, akkor aztán el is találja a helyes, kivezető utat.

Schweitzer táborszerény Debreczenben.

Lovag Schweitzer Lajos táborszerény, a temesvári hetedik hadtest parancsnoka, Cholera Emil vezérkari főnök, ezredes kíséretében tegnap Debreczenbe érkezett. A táborszerény, kinek ideérkezése váratlanul lepte meg a tisztikart, ma megvizsgálja a debreczeni közös ezredeket s holnap elutazik városunkból.

Nem lesz vasuti üzletvezetés.

Vasuti dolgokban teljesen jól informált reggeli laptársunk a „D. U.”-ban olvassuk a következő érdekes hírt: Fővárosi tudósítónk jó forrásból jelenti, hogy a vasuti miniszterium tervét már kidolgozták. — Hír szerint Ludwig Gyula elnökgazgató lesz a miniszter, de csak 2—3 hónapig, akkor nyugalmába vonul s átadja helyét Wickenburg Márk grófnak, vagy másnak, a kinek kinevezése nagy meglepetés lesz. A miniszterium alatt négy üzletgazgatóság lesz, ha a terv megvalósul. Ebben az esetben a többi üzletvezetőséget és az összes forgalmi főnökségeket beszűntetik. A mai központi leszámítóló hivatalt szintén feloszlatják és teendőt az üzletgazgatósághoz sorozzák, — A reform kivitele esetén, Debreczen, ha idejében nem mozog, kimarad mindenféle kombinációból.

A debreczeni betörő.

Szöke Tóth István, debreczeni ékszerész üzlet betörője konokul tagad. Minden bizonyíték dacára is állhatatosan megmarad a mellett, hogy ő nem követett el semmit. Tegnap azonban már Fazekasné is beismerte, hogy az urával ők adták Szöke Tóth Istvánnak szállást és hogy az ura új órákat és lánczokat kapott tőle atándékba. A Komjáthy kedvese pedig megvallotta, hogy Szöke Tóth István valamit bedobott az illemhelyre. A rendőrség peczérekkel kitesztettatta az illemhelyet és egy órát, négy lánczot, valamint azt a vésőt is megtalálták a melylyel Szöke Tóth a betöréseket elkövette. Az órát Gasparik felismerte, hogy tőle való. A lánczokat mind Kuriántól rabolta. — A rendőrség különben most a rablott ékszerek orgazdája után nyomoz s máris helyes uton jár. Az orgazda — mint az eddigi adatok igazolják — egy közismert, jómódu debreczeni ember, a ki nemrégén még tenyleges katona volt, szép ranggal és tisztas vagyonnal vonult vissza a magánéletbe. Az orgazda letartóztatása ma, legkésőbb holnap meg is történik.

Az igazságügyminiszter a földművesekért.

Az aratás, a nagy munka megkezdődött országszerte s ugyanekkor kapták meg a városok s a bíróságok Plósz Sándor igazságügyminiszter rendeletét, a mely szerint a kihágásokért és kisebb büntettekért elítélt gazdák és mezei munkások csakis a mezei munka szünetelése idején kényeszerithetők büntetésük kitöltésére. A minisztert eme rendelet kibocsátásánál az a humánus elv vezette, hogy egyes családok a mezei munka idejére ne fosztassanak meg kenyérkeresőjüktől.

Szerelom.

Ne mondja senki, hogy változik a világ. Lám, kétezer évvel ezelőtt is olyan gyamoltalanul elemi módon érezték és gondolkodtak az emberek, mint akár manapság; a különbség csupán abban van, hogy akkor mindez nem került újságba. De hiszen azért fiatalok voltak akkor is. Tapasztalt öreg urak és asszonyságok mondják, hogy a szerelom nem ismer korlátokat. Ezt pedig nemcsak a Zola-regények bizonyítják, melyekben két ifju szív két kötetten keresztül törekszik egymás fele, nagyobb részt a családi kötelekek által közibük állított akadályok legyőzése által. Ilyenféle szerelmi történet tartja most izgatottságban Tökés község lakosságát. Vancsó Imre földbirtokosnak tizenhét éves fia régóta gyöngéd érzelmeket táplált mostohánővére: Széchy Ilona iránt. A 16 éves ideál a napokban jött haza a nevelőintézetből ugyancsak mostanában esett át a maturán az ifju hős is. Eddig nem volna a dologban semmi különös, esztendőnkint százával érnek meg a hon reményei és valamennyien verseket írnak valakihez, ha nem is éppen a testvérkéjükhöz. Amde most következik az ugynevezett expozíció. A fiu nagybátyja, egy nagyszombati kanonok ugyanis nagy pecsétes levelet menesztett az ifju után, hogy varja a szeminariumba — papnövendékek... És ezzel becsapódott a szerelmesek előtt a rózsásnak almodott jövő ajtaja. Ezt már nem tudták elviselni. Azt mondták otthon, hogy kimennek a szőlőbe, ott azután bezárkóztak a presházba és... Tovább niucs. Halva találták mind a kettőt.

A helybeli Svetits-intézetben

Svetits-alapítványi ingyenes hely jött üresedésbe. Pályázhatnak ezen helyekre rom. kath. leányok és pedig első sorban a boldogult alapítónő rokonai, vagy keresztleányai, másodsorban helybeli születésű kereskedők és hivatalnokok leányai és csak ilyenek nem létében mások. A tolyamodványokhoz csatolni kell a következőket: keresztlevelet, iskolai bizonyítványt a rokonságot feltüntető leszármazási ívet és vagyontalansági bizonyítványt. A folyamodványok főmagassagu és főtisztelendő dr. Schi-anch Lőrincz bibornak püspök urhoz címelve alulírott nál folyó évi július hó 31-ig beadandók. Később érkezett folyamodványokat figyelembe venni nem lehet.

Dr. Wolafka Nándor
v. püspök igazgató.

Főherceg a vértanu házában.

József főherceg mostani torontáli látogatása alkalmával tegnap báró Dániel Ernő volt kereskedelmi minisztert látogatásával tüntette ki Eleméren s egy éjjel ott is aludt az eleméri Dániel-kastélyban. Ez a kastély pedig arról nevezetes, hogy hajdanában a magyar szabadságharc egyik hősné, a később vértanuvá lett Kiss Ernőnek, a tulajdona a volt s Kiss Ernő, mint eleméri birtokos, egész 48 ig ebben a régi, ősi nemesi lakban tartotta házi tűzhelyét. Mint tudva van, a ráczok később Elemért mindenestül felpörkölték s felgyújtották a kastélyt is, melyet azonban Kiss Ernő hamarosan renováltatott. Később a vitéz szabadsághóst a tizenhárom között Aradon kivégezték s most, 53 év mulva, egy főherceg pihent egy egész éjszakán át ebben a kastélyban,

mely a szabadságharc vértanujának ősi fészke volt s a honnét az egykoron kiszállott a harcok mezéjére, hogy életével és vérével is védelmezze hazája megtámadtatott életét, ősi jogát, szabadságát.

A munkás Dalegylet Dalestélye.

A debreczeni Munkás Dalegylet szombat este fenyesen sikerült dalestélyt tartott a Dobos vigadóban. A hatalmas terem színlüktig megtelt érdeklődő közönséggel, mely élvezettel hallgatta a dalegylet által előadott szebbnél-szebb nótákat. Bacsonyi Erzsike hatásosan énekelt népdalokat s Brinke Gábor ügyesen adott elő egy vig szavallatot. — Hangverseny után Kiss Béla zenekarának talpalávalója mellett hajnalig tartó táncz volt.

Köszönetnyilvánítás.

Néhai boldog emlékeztető férjem elhalálása alkalmával annyi bensőséggel s oly nagy arányban nyilatkozott meg rokonnaink, barátaink, ismerőseink részéről az igazi részvét, hogy külön külön arra válaszolni megtört szívemmel nem tudok, nem bírok, engedjék meg, hogy a nyilvánosság felhasználásával fejjezzem ki legmélyebben érzett köszönetemet, egyeteknek, egyeseknek s mindazoknak, kik igaz részvétükkel bánatomat s fájdalmamat enyhíteni kegyesek voltak.

Debreczen, 1902. Julius 7.

Özv. Torday Gáborné és családja.

Tilos a csók.

A pennsylvaniai vasut new-yorki, illetőleg jersey city-i főállomáson a következő figyelmeztetés jelent meg:

Figyelmeztetés.

A vasuti portások, jegyvizsgálók és általában a vasuti alkalmazottak utasítottak, hogy ezen állomáson úgy a vonatok érkezésénél, mint indulásánál a közönség csókolódzását megakadályozzák. Ezen utasítás szigoruan betartandó.

Az igazgatóság.

Enhez nem kell magyarázatot fűznünk!

Torday Gábor temetése.

Tegnap délután öt órakor folyt le óriási részvét mellett Torday Gábor ügyvéd temetése. Már a kora délutáni órákban sűrű néptömeg járt-kelt a halottas ház körül, a Széchenyi-utczán. Debreczenben mindenki ismerte Torday Gábort és annak az általános szeretetnek, a mi életében körülvette: tudható be az a nagy érdeklődés, mely a temetést kísérte. Rengeteg koszorut helyeztek el az elhunyt ügyvéd ravatáira. A koporsó fölött K. Tóth Kálmán lelkész mondott gyönyörű, megható beszédet, majd hosszú kocsisor kíséretében vitték Torday Gábor hült tetemét a Kossuth-utczai temetőbe, örök nyugalomra, hol az összes debreczeni dalárdák, melyek zászlóik alatt vonultak ki, gyászdal énekeltek mialatt a koporsót elhantolták. Az elhunyt ügyvéd ravatálára koszorukat helyezték a következők:

Elfelejtethetlen jó férjnek és apának gyászborult neje és gyermekei. — Szerel-

tett jó testvéremnek Imre. — A szeretett jó kartársnak a Debreczeni ügyvédi kar. — A kedves rokonnak Stenczinger család. — Igaz szeretetök jeléül Mariska és Károly. — Résztvéte jeléül Bosznai Károly és családja. — Debreczeni Dalegylet szeretett Dalteatvérenek. — A szeretetünk jeléül Boldogh Gyula és családja. — Az igaz Dalárnak a Debreczeni Munkás Dalegylet. — Utolsó üdvözlöt Lovich Gusztav és családja. — A jó barátunk Horváth János és neje. — Szeretett volt Principálisának Gyuri. — A kedves rokonnak Nyirő Gábor és családja. — Mely résztvéte jeléül B. Szilágyi Imre és családja. — Kiváló emberbarátnak Szilágyi Gábor és János. — Szeretett kertgazdájának mely résztvéte jeléül a homokkert I. járás kert birtokosai. — Szeretett jó Gáborunknak Tamas. — A jó barátunk Nagy Sandor és családja. — Felejthetetlen barátunknak Szendrő és Boross. — A jó szomszédunk Berger Jenő és neje. — Régi jó barátunk Vadon Sandor. — Jó barátunknak Seipel család. — Az igaz jó barátunk Pista és Ilonka. Szeretett jó koma és keresztapámnak özv. Bathory Imréné és fia Gábor. — Nemes Kálmán. — Ida és Béla. — Kamerath Gyula.

Ezenkívül számos felírás nélküli koszorú is helyeztek el a ravatalra. A diszes temetést a legnagyobb pontossággal Gebauer Károly érczoporsó gyára rendezte.

Hírek a hajdu-szoboszlói függetlenségi és 48-as partból.

A hajdu-szoboszlói függetlenségi és 48-as Kossuthkör mintegy 10.000 korona költséggel diszes új hajlékot épített, melynek felavatása az őszi hónapokban lesz. A felavatáson jelen lesz Kossuth Ferencz pártvezér, a függetlenségi párt kiváló elnöke és jelen lesznek a hajdúvármegyei függetlenségi képviselők is. Augusztus 24-én nagyobb szabású Lajos napot rendez a h. szoboszlói függetlenségi párt. Szeptember 19-én pedig Kossuth Lajos 100-dik születés napja alkalmából pártkülönbség nélkül ünnepegni fog az egész város. Ez irányban egyik legközelebbi városi közgyűlésén indítvány fog tetetni, mely előre láthatólag egyhangúlag lesz elfogadva.

A főkapitány ur figyelmébe.

(Beküldött): Csak a most bevezetett öt napos közgyűlésen tárgyaltak, hogy a város szeméjtét (már az utca szeméjtét értjük) kiválasztott vállalkozó hordja ki, vagy olyan a ki árlejtésen kívül kapja meg a vállalatot. Azt már a böles tanács tudja, kinek adja, de ha kiadta, akkor egyszersmind a főkapitány rendelkezése alá is állította és a rend eme főrenek kellene arra vigyazni, hogy vajjon ez a vállalkozó megfelelő-e azon kötelezettségének, melyet elvállalt? Mi határozottan mondjuk, hogy nem felel meg. Hogy miként van az utcák seprése, tisztítása, a szemétnak onnan való elhordása berendezve, 24 48 vagy 36 óránként, azt mi nem tudjuk, de azt sajnos tapasztaltuk, hogy a szombati temetésen 2000 embernek kellett a Kossuth utcán olyan ganaj rétegeken atgázolni, a mely megbotránczó volt. A Kis-Kossuth vagyis Czegléd utca pedig valóságban istállóhoz hasonlított. Nem lehetne annak a vállalkozónak a nótáját elhuzni? T ö b b K o s s u t h u t e z a i l a k o s.

Műkedvelő előadás.

A debreczeni m. á. v. altiszti-kör saját könyvtára javára, 1902. július hó 12-én, (szombaton) a „Margit” fürdő disztermében műkedvelő színelőadással egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez. Helyárak: I-ő hely 2 korona. II-ik hely 1 korona 60 fillér. Kezdeté este pont 8 órakor. Az előadáson színpadra kerül az Árendás Zsidó eredeti énekes népszínmű 3 felvonásban. Irta: Klárné Angyal Ilka. Zenéjét részben szerző: Hegyi Béla.

Jövőheti bűnügyi főtárgyalások.

Hétfőn: Kaszas József ellen hivat. hatal. visszaélés bünt. Farkas Gyula s társa ellen súlyos testi sért. bünt. Keleti (Kösztenbaum) Ármán ellen sikkaszt. büntette. Kedden: Zong Lajos ellen hat. elleni erőszak büntette, Steiner Izidor ellen család büntetteért, Tamási József ellen lopás büntetteért, Weinberger Ármán ellen megvesztegetés vétsége, Győri János s társa ellen lopás büntette. Szerdán: Cseke Lajos s társa ellen s. t. sért. büntette, Csütörtökön: Moldvai Dezső ellen csalárd bukás büntette, Kiss Gyula s társa ellen lopásért. Pénteken: Stern Izidor ellen család bukásért, Fekete Sandor ellen s. t. sértésért, Szücs Sandorné ellen s. t. sértésért. Ugyanazonnap még ítélethirdetések. Szombaton feltevési ügyek nyilvános tárgyalásai.

Táncszestély.

Az „István” gözmalom társulat munkásai önképző és segélyző-köre 1902. évi Julius hó 19-én, a „Margit” fürdő villanyvilágított disztermében, saját segély alapja javára dale-telílyel egybekötött táncvigalmat rendez. Belépti-díj személyenként 1 kor. 20 fill., előre váltott jegy 1 kor. Zenész Kiss Gyula zenekara. Jegyek előre válthatók: az „István” malomban az elnökségnél, Glück Izidornál Peterlian (Bábaképző épület) és Kantor István kereskedő, Hadház-utczán. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A dalestély műsora: 1. Turista induló, Sz. Nagy Józseftől. Énekli: a dalárda. 2. Komoly szavalt. Szavalja: Rózsás László. 3. Népdal egyveleg, Fővényesitől. Énekli: a dalárda. 4. Vig szavalt. Szavalja: Gaál Gyula. 5. Magyar dalok, Pásztoról. Énekli: a dalárda.

Az Állatok Világa.

Gyors egymásutánban jelennek meg Brehm nagy művének füzetei, amelyek közül most a 61-dik került ki a sajtó alól az ösmert szép kiállításban, pompás illusztrációkkal. Chernei István, a ki a magyar kiadásnak a madarakról szóló részét szerkeszti, ebben a füzetben a különféle pinytyekről, az őrvös amandinákról, a rizsmadarról, a seregelysármányról, a gulyamadarakról, a bihoros szereesen madarról, a seregelyekről, a pásztormadarról, a pirosesőrü nyüdvagoról ad színes s módfölött kedves leírást. A jó és érdekes szöveghez illeszkednek a gondos kivitelű szövegrajzok, amelyek nyomán a szárnyasok azonnal felismerhetők. A kiadó ezé ehez a füzethez is színes nyomatu műmellékletet csatolt, amelyen a csőríesek vannak ábrázolva. Brehmnek a világhírű munkája a Légrády testvérek kiadásában jelenik meg s füzetenként 80 fillérért kapható, ugy Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában (Váci-körut 78) mint minden könyvkereskedésben.

Nyilatkozat.

A szolyvai és luhi Erzsébet gyógyfürrás különösen a gége, hörg és tüdőburtnál ajánlható Dr. csetneki Jelenik Zs. kir. tan. a Ferencz József ker. kórház igazgatója.

A szolyvai ásványvíz kitűnő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

A Franklin-társulat újabb kiadványai.

A kir. ítélőtáblák felülvizsgálati tanácsainak elvi jelentőségű határozatai.

Összegyűjti és összeállítja dr. Terfi Gyula, budapesti kir. törvényszéki bíró. — Kiadja a Franklin-Társulat. — Immár ötödik kötete ez annak a hasznos gyűjteménynek, melyet a Franklin-Társulat, helyes érzéssel felismerve a jogászközönség szükségletét, a sommás eljárási új törvény első idejében megindított. A Fabinyi fele kuriai gyűjteményvel együtt nagyban hozzájárul az a gyűjtemény ahhoz, hogy az új eljárás alapelvei minden nagyobb nehézség nélkül teljesen átmentek már a bírói és ügyvédi kar köztudatába s kétszeresen jótékony hatást fog az általános polgári szóbeli perrendtartás megalkotása már csak rövid idő kérdése, arra hogy annak a sommás eljárásnak kitűnően bevált alapelvein épülő rendelkezései minél könnyebben alkalmazhatók legyenek. Bironak és ügyvednek egyaránt nélkülözhetetlen mindennapi munkájában ez a lekiismeretes gondossággal készült kezikönyv, a melynek eddigi kötetei valamennyi kir. ítélőtáblának a sommás törvény életbeléptetése óta hozott összes felülvizsgálati határozataiból 3714 elvi határozatot és mindazt tartalmazzák, a mi akár az alaki, akár az anyagi jog szempontjából értékes. Nemesak a perrendtartásnak, hanem a magánjognak és a kereskedelmi jognak is ugyszólván minden vitás kérdésére megtaláljuk ebben a helyes megoldást. Az elvi döntésnek teljes megvilágítása czéljából rendszerint a tényállás közlése és a jogszabály szanatos feltüntetése vezet be a határozatokat, amelyekben való gyors tájékozódást és így a könyv használhatóságát rendkívül megkönnyítik a kiváló szakértelemmel, kimerítő alaposággal és részletes összeállításban készült tárgymutatók, a melyek közül az egyik a határozatok egész jó anyagát a jog egyes részei szerint — és pedig az alaki jogot a törvények § ainak sorrendjében — csoportosítja, a másik az egész anyag betürend szerinti összeállítását, a harmadik az idézett törvényszakaszokat és egyéb jogforrásokat, a negyedik a közölt határozatok lajstromszámait tartalmazza. A könyv kiállítása a Franklin-Társulat műizlését és áldozatkészségét dicséri; finom papír, tiszta nyomás, erős csinos vászonkötés. A mostani V. kötet. (688 határozattal, 51 iv, CIII. és 738 lap) ára 12 korona. — Kapható minden könyvkereskedőnél, továbbá csekély havi részletfizetésre Melczér Károly könyvterjesztő vállalatánál (IV. ker. Városház-utca 4).

Az új hajtások

a ezime Gyarmathy Zsigané logujabb regényének, melynek irodalmi értéke mellett, erős társadalmi tendenciája is van: színes és eleven történet keretében mutatja meg, hogyan olvadhat össze a már pusztuló ne-

mesi középosztály az erőteljes, életre való, közrendű néppel. Az öreg Földyné fia és leánya beleházasodnak a „parasztiságba“, s a büszke nagyszony, ki még legnagyobb nyomorában is egyre a régi dicsőségről almodozik, lassankint kibékül a másállancze-szal: apró unokája ejti meg a szeretetre vágyó nagyanya meghidegült szívét, s elsimít minden ellentétet a „régie és az új hajtások“ közt. E fontos társadalmi probléma megoldását Gyarmathyné egyszerű eszközökkel keresi és éri el, — az emberi szívben gyökerező legerősebb érzés: az anyai szeretet hatalmával. Az író művészete legkivált abban a megkapó lélektani rajzban nyilatkozik, mely fokozatos egymásutánban tárja elénk az előítéleteiben megcsontosodott öreg nagyszony átváltozását és kibékülését változott helyzetével. Az érzelmeknek ez a keresetlen, őszinte rajza az, a mi fölötté becsessé és érdekessé teszi Gyarmathyné könyvét. Egyszerű emberekről ír egyszerű embereknek: vagyis olyanoknak a kiknek egészséges izlését semmiféle irodalmi „izmus“ meg nem rontotta. A kötetet Goró Lajos festőművésznünk eredeti, csinos képei díszítik. A szép kiállítású, egyszerűségben is díszes elegans kötetet a Franklin-Társulat állította ki. Ára 2 K. 40 fillér

Tudósítás a magyar gazdaközönséghez. *)

T. cz.

Hogy mily körülmények birtak ama elhatározásra, hogy a „viharágyukkal“ nemcsak bíralatilag papiroson, hanem a eknikai gyakorlat terén is foglalkozzam, az az újságokból és különösen a társszerkesztésben megjelenő A „Természet“ című folyóirat f. é. XX-ik és XXI-ik számában megjelent: „Adatok a gazdaszat feyvertanához“ és „Még néhány szó a viharágyukról“ című közléseimből nyilvánvalóvá lett s immár tudva van, hogy a midőn a gyakorlati tevékenység terére lépek, természetem azt nemcsak abból az okból, mert ezirányú tevékenységemet bírálataimból kifolyólag, a gazdasági közérdek mintegy megköveteli, sőt egyenesen kihívja, de természetem azt főleg annak a rendkívüli bizalomnak a köteles meghálálása okából, melylyel gazdaközönségünk oly sokfelől fordult hozzám s kéréseivel tevékenységre ösztönzött sőt ígéretet is vett tőlem.

Ez az összemarkolt hisztórikuma az én viharágyukon-truktorságom létének. A vadászoknak szerkesztettem messzchord puskákat s egyéb feyverkülönlegességeket, mikkel a külföldi matadorok elismerését is sikerült kivívnom és konstruációim sok esetben az ngolokéi elé helyeztetek; erősen bizom tehát, hogy eredeti viharágyukonstruációim se maradnak szerkezeti tökély és célirányosság tekintetében, régebbi feyvertálmányaim mögött.

Eltekintve a feyvertékniika modern elveitől, mihez a gyakorlati kivitel tekintetében mindenben ragaszkodtam, a célirányos

*) Lakatos Károly írótól, a „Természet“ állat-tani, vadászati és halászati folyóirat kiváló szerkesztőjétől, a ki e téren maga teremtett egész irodalmat magyar nyelven most itt egy felhívását közöljük és ajánljuk a magyar gazdaközönség figyelmébe. Lapunkban közöljük Lakatos Károlynak a cikksorozatot a jelenleg használatban levő viharágyukról és most ezen felhívásban arról értesíti a kiváló mester és szakíró a magyar gazdákat, hogy maga tökéletesített és talált fel „gazdasági ágyut“, melyet gyári uton gyártat és hoz forgalomba. E pártatlan találmányt melegen ajánljuk gazdáinknak kipróbálás végett.

Szerk.

alkalmasság elveire nézve figyelembe vettem még kitűnő gazdasági írónk: Vihar Győzőnek, a „Szőlészeti és Borászati Lap“ jeles tollu muoktatásának, — ki a „viharágyuzás“ terén is avatott szakember — ama kifejtett irányelveit, melyek összegezéséből alakulhat ki igazában egy tökéletes „gazdasági ágyunak“ a megtestesülése egy olyan ideális készülék, melyet a „Precioza“ elnevezés méltóan megilletethet és a mely elveket megvalósítani minden irányban — erősen törekedtem s hiszem, — hogy célomat el is értem, mert ágyuim a szakemberek itélete szerint nemcsak a kiviteli tökély, művészi összealkotás, czélszerűség, de életbiztonsági tekintetből is paratlanul állnak s mint ilyenek tehát a „Precioza“ névre valóban érdemesek és ily néven bocsájtom forgalomba is viharöző készülékeimet, előmozdítani kívánván ekkent a „viharágyuzás“ ügyét is egyrésztől, de elhárítani is czélolván gazdaközönségünk vállairól azon erkölcsi és jogi felelősséget is másrésztől, melyeket az eddigi vaszedelmes szerkesztői viharöző készülékek raktak a biztonsági hiány tekintetéből azokra.

„Gazdasági ágyuim“ gyártásával a jó-hírű Fehér Ferencz gép és viharágyugyártat biztam meg Budapesten, hol ágyuim gyártása, felügyeletem, vezetésem és ellenőrzésem alatt már folyamatban van s ugyanott (Budapest, Lóportár utca 14-B.) a kész áruk már meg is tekinthetők és szóval megrendelhetők. Levélbeli megrendelések nevemre intézendők (Budapest, II., Donati-utca 7.) „Gazdasági ágyuim“ valóságos ágyuminták, roppant erejű hatékonyssággal. Berendezésük: dugattyus gyűtős-rendszer; kívánatra azonban gyutacosos, sőt villámos gyűtős „gazdasági ágyukat“ is állítatok elő. A mi pedig a gyakorlat használhatóságokra vonatkozó tekineteket illeti, ágyuim kétfélek: irányíthatók (forgathatók) és csak merőleges állásuak. Az irányíthatók (forgathatók) czélszerűbbek köd, der, fagy és jégkarok ellen való védekezésre és egy darab belőlük négy nem irányítható ágyu területális hatásával ér föl az előbbi ára 140 forint, utóbbié 130 forint engedmény nélkül, helyben Budapesten, a vasuti vagy hajózási állomáshoz szállítva.

Minden kézbesítésre szánt ágyut én magam lövök be. A belövés jelöl minden egyes ágyupéldányon rajta lesz a „Precioza“ jelzés és nevem kezdőbetűit s az ágyu folyó számát kitüntető jelző-tablacska.

A megrendelésre vonatkozólag meg kell jegyeznem azonban, hogy miután vállalom nem nyereszkesedésre van alapítva, hanem csupán a jó ügy érdekében történik és ennél fogva nekem minden egyes megendelt ágyupéldányra előleges költségem van: csak azon megrendelést tekinthetem komolynak és fogantatandó, mely mellett 30 forint felpéncz előlegeztetik s — továbbá — ha feljogosítatom a külföldi összeg utánvételezésére.

Természetesen az ismertetett jelzéssel ellátott ágyupéldányokért szavatosságot vállalok.

Ágyuimhoz való szerelvények, mint patrónok stb. nálam mindenkor olcsón beszerezhetők. Ugyanevak egyelőre nálam rendelhető meg Vihar Győzőnek „A viharágyuzás kézikönyve“ című, e szakmában — úgy hazánkban, mint a külföldön — még eddig egyedül álló jeles munkája is példányonként 1 forintjával, mely könyv nemcsak elméleti s gyakorlati tekintetben, de minden a „viharágyuzás“ körül fölmerülhető kérdésekben részletes utasítást nyújt. Végül megjegyzem, miszerint tudva azt, hogy gazdaközönségünk nek legalább egy része még a „viharágyuzás“ illetőleg nincsen mindenekben kellőleg tájékozva s hogy szakember véleményére és

utbaigazítására több tekintetben utalva van, elfoglaltságomra való tekintetből akként intézkedtem, hogy a „viharágyuzást“ érintő bármely kérdésben kivülem még más szakközeg is álljon gazdaközönségünk rendelkezésére; miért is nálam fölvilágosítás mindenkor és mindenekben nyerhető; kívánatra készítek ágyurajvonalterveket; megállapítom a beszerzendő ágyuk mennyiségét; kijelölöm a jelző és az egyes löállomásokat; szerkesztek szolgálati szabályzatokat; kioktatom a kezelőszemélyzetet stb. stb. Egyszóval testtel-lelékekkel állok e szakmában gazdaközönségünk rendelkezésére és még az esetben is, ha eddig ismert ágyuk elhelyezéséről s érdekéről is van szó. Kelt Budapesten (postahelyeg kelte). Hazafias tisztelettel csikszentsimoniyi és ernyesi **Lakatos Károly**, „A Természet“ f. szerkesztője.

Levelek, megrendelések, stb. csakis czímemre intézendők: Budapest, II. ker., Donati-utca 7. sz.

CSARNOK.

Vaterloo.

Erickmann—Chatrián elbeszélése után fordított a: ifjabb Möríc Pál.

Gyermekeim, már ides tova egy hónapja, hogy Grédi néni nem volt nálunk. Tudjátok, micsoda konok asszony. Hát jó, beakarom bizonyítani neki, hogy mégis csak okosabb vagyok, mint ő, engedek neki. Mi közöttünk a haragnak nincs helye. Azért hat reggeli után gyérünk Vierwundenbe, mondjuk meg neki, bármint makacsodik is, mi, hibai daczára is, szeretjük őt. Majd meglátjátok, miként szégyenkedik.

Goulden ur nevetett, de hiába, mert mindnyájan elerzűbtekünk.

Ó, Goulden ur, micsoda jó ember! Nagy gonosz már az, a ki a bácsit nem szereti! Katiczám egyszer elérzékenyült.

Ejh, hát mi van ebben? csak természet, a mit teszek? Hát még hitvány szóváltás miatt is szakítottunk egymással? Istennek hála: az egykor jó tanítómester. Megtanít arra, hogy mindig az okosabb enged; no meg azután becsületes emberek között fő az eg etetés.

Elképzelhető az örömrünk. Katicza már a reggeli is itt akarta hagyni. Majd fűrgén hordta elő a bácsi holmiját. Segítette az öltözésnél. A bácsi mosolyogva tekintett reá, végül még meg is csókolta.

Jól tudtam én ezt, hogy megörvendeztetlek ezzel a lépéssel; nos hát ne is vesztegessük tovább az időt, induljunk.

Elindultunk. Gyönyörű időnk volt.

Goulden ur karonfogva vezette Katiczat. Én örömtől dobogó szívvel lépkedtem utánuk. Vajon mit is mond hát az anyó?... Már kívül jártunk a sánczokon, az örvonalon és alig husz percz múlva már az anyó házajtója előtt voltunk.

Tizorai időnk volt. Én kissé előre siettem, először értem a házhoz és bepislantottam az ablakon, vajon mit csinál az anyó? A paraszos tüzhely mellett üldögélt, éppen velem szemközt. A hazi ruhába olt völtözve. Lesütött szemmel merengett maga elé. Igen szomorkodott. A nagy szikár karja kilátszott az ingujból, mert pruszlikban volt. Szürke haja kontyra volt kötve. Midőn így láttam, elfogódott a szívem. Szegény anyó! Bizonyosan mireánk gondol... De még a bánatában is micsoda konok... Mégis csak szomorú volt az élet. Egyedül éldegélni, a gyermekeit sem láthatni...

(Folyt köv)

Nyilttér.**Divatos selyemszövetek**

pompás mintákkal, csodás választék fehér, fekete és színes, valamint foulard kelmékben stb. Magánfeleknek bérmentve és vámentesen nagybani árakhoz, Ezer-nyi elősmerő levél. Minták azonnal. Svájcban 25 ft. levélbélyeg kell. (5)

Union selyemszövőgyár

Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweiz.)

kir. udv. szállítók.

Premier kerékpár 1902.

Legidősebb és kipuráltabb jelű.

Modern finom kiállítás.

Katalogus ingyen.

Katalogus ingyen.

Premier-Werkes, Eger (Csehország.)

APRÓ HIRDETESEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres

„Hajdusági pedrő” használata által. Egy doboz 40 ft. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerertárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Eladó fák. 750-ből választva 600 szállfa eladó. Ugyanott kifaragott lábfa és szilfa szinte kaphatók, valamint 2 1/2 öl varga tűzifa eladó. Honvéd-u. 62.

Eladó a vargakertben

egy lakóház telkestől (Legányi telep) részlet fizetésre is.

Kiadó lakás. Szép világos, ma

gas, egészséges 2 vagy 3 szobás udvari lakás kiadó Darabos-u. 59 sz. a.

H.-Böszörményben 1

magtár, melybe 4-500 mmáza termény elfér, olesó árban kiadó. Értekezni Debreczenben Varga-u. 43 sz. a. a tulajdonossal.

A sámsoni Kulesár

kerti 9 nyilas szőlő minden felszereléssel együtt eladó. Czim a kiadóhivatalban.

A köntöskertben 1 és

félnyilas szőlő új cserepes pajtával eladó. Czim a kiadóban.

A halápon 25 hold

föld, mely cukorrépának is alkalmas, közel az állomás rakodóhoz, eladó. Czim a kiadó hivatalban.

Eladó vagy kiadó.

A vasut és esolnakázó tó mellett gyárhelyi ségnek, ipartelepnek, alkalmas új épület-ugyanott lakások is kaphatók. Értekezhetni Kétmalom-u. 11.

Eladó részvények. 19

db. b-ujvárosi takarékpénztári részvény eladó. Ulrich J. Első takarékpénztár.

Világhírű keiser borax és

fürdő szivacsok nagyraktára Czegléd és Polgárnál.

Szalon garnitúra hely szüke

miatt eladó. Kölesey (Szappanos) utca 3 sz.

Nyári ruhák, batistok, zefírek, áttört kelmék, picket mellények

tisztítását

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és vegyészeti

tisztító intézete

Debreczen

Széchenyi utca 42.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytisztító

SÓSBOROSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerertáramban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszerertára és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáival szemben.